

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నత న్యాయస్థానం,

అమరావతి.

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి డి.వి.ఎస్.ఎస్.సోమయాజులు

మరియు

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి వి.శ్రీనివాస్

సివిల్ అప్పీల్ నెం.329 /2022

మధ్య:

అతీష్ సంగ, తండ్రి: శేషగిరిరావు, హిందువు,

సుమారు 39 సంవత్సరాలు, నివాసం: డి.నెం.2712,

కాపర్ హిల్ డ్రైవ్, గ్రాండ్ రాపిడ్స్, మిచిగాన్-49525, యు.ఎస్.ఎ.

... అప్పీలుదారు

మరియు

సంగ (మామిడి) లక్ష్మీ రేణుక, భర్త: అతీష్ సంగ, హిందూ,

సుమారు 33 సంవత్సరాలు, నివాసం: డి.నెం.3-16బి-140/1,

శాంతి నగర్, కాకినాడ-3, తూర్పుగోదావరి జిల్లా

.. ప్రతివాది

తీర్పు వెలువడిన తేదీ: 20.06.2023

ఆమోదం కోసం సమర్పించారు: గౌరవ శ్రీ న్యాయమూర్తి డి.వి.ఎస్.ఎస్.సోమయాజులు

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి వి.శ్రీనివాస్

1. స్థానిక వార్తాపత్రికల రిపోర్టర్లు అవును/కాదు తీర్పులను చూడటానికి అనుమతించవచ్చా?
2. తీర్పు కాపీలు లా రిపోర్టర్లు/జర్నల్స్ కు అవును/కాదు మార్క్ చేయబడి ఉంటాయా?
3. తీర్పు యొక్క న్యాయమైన కాపీని చూడాలని వారి లెడీషిప్ / లార్డిష్ కోరుకుంటున్నారా?

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

న్యాయమూర్తి డి.వి.ఎస్.ఎస్.సోమయాజులు

న్యాయమూర్తి వి.శ్రీనివాస్

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి డి.వి.ఎస్.ఎస్.సోమయాజులు

&

గౌరవనీయులైన న్యాయమూర్తి వి.శ్రీనివాస్

సివిల్ అప్పీల్ నెం.329 /2022

20.06.2023

మధ్య:

అతీష్ సంగ, తండ్రి: శేషగిరిరావు, హిందువు,
సుమారు 39 సంవత్సరాలు, నివాసం: డి.నెం.2712,
కాపర్ హిల్ డ్రైవ్, గ్రాండ్ రాపిడ్స్, మిచిగాన్-49525, యు.ఎస్.ఎ.

... అప్పీలుదారు

మరియు

సంగ (మామిడి) లక్ష్మీ రేణుక, భర్త: అతీష్ సంగ, హిందూ,
సుమారు 33 సంవత్సరాలు, నివాసం: డి.నెం.3-16బి-140/1,
శాంతి నగర్, కాకినాడ-3, తూర్పుగోదావరి జిల్లా

.. ప్రతివాది

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది : శ్రీ సుంకర రాజేంద్ర ప్రసాద్

ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది: శ్రీ టి.వి.జగ్గిరెడ్డి

రిఫర్ చేసిన కేసులు:

1. 2019 (7) ఎస్సిసి 311
2. 1978 ఏఐఆర్ (ఏపీ) 13
3. 2018 (3) ALT 284 (D.B.)
4. (2011) 104 ఎఐసి 244

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

5. (2015) 2 క్రీ.శ (ఎస్సీ) 530
6. (1993) ఏఐఆర్ (కర్ణాటక) 120
7. (2017) ఏఐఆర్ (కేరళ) 32
8. (1982) 2 ఎస్సీసీ 544
9. (2019) 7 ఎస్సీసీ 311
10. (2010) 1 SCC 174
11. (1973) 1 SCC 840

ఈ కోర్టు ఈ క్రింది వాటిని చేసింది:

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి డి.వి.ఎస్.ఎస్.సోమయాజులు

మరియు

గౌరవ శ్రీ న్యాయమూర్తి వి.శ్రీనివాస్

సివిల్ అప్పీల్ నెం.329 /2022

తీర్పు:

(గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి వి.శ్రీనివాస్ గారి ప్రకారం)

01.08.2022 న కాకినాడ నాల్గవ అదనపు జిల్లా కోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వు మరియు డిక్రీకి వ్యతిరేకంగా 2019 యొక్క గార్డయన్ ఒ.పి.నెం.61 లో ఈ సివిల్ అప్పీల్ చేయబడింది.

2. ఇందులో పిటిషనర్ భర్త/ప్రతిస్పందకుడు. సౌలభ్యం కోసం, ట్రయల్ కోర్టు ముందు వరుసలో ఉన్నందున ఇందులోని పార్టీలను సూచిస్తారు.

3. ప్రతివాది/భార్య తన మైనర్ బిడ్డను అక్షయ అనే పేరుతో తమ కస్టడీకి ఇవ్వాలని కోరుతూ గార్డయన్ అండ్ వార్డ్స్ యాక్ట్ సెక్షన్ 7, 25, హిందూ మైనారిటీ అండ్ గార్డయన్స్ యాక్ట్ సెక్షన్ 6 కింద ట్రయల్ కోర్టులో పిటిషన్ దాఖలు చేశారు.

4. ప్రతిస్పందకుడు/భార్య కేసు క్లుప్తంగా ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

1. పిటిషనర్ మరియు ప్రతివాది మధ్య వివాహం హిందూ ఆచారాలు మరియు ఆచారాల ప్రకారం 8-10-2009 న కాకినాడ హోటల్ ఐశ్వర్య గ్రాండ్ లో జరిగింది, వివాహం అయిన వెంటనే వారు యుఎస్ఎలో నివసించడం ప్రారంభించారు. కోటి రూపాయల అదనపు కట్నం కోసం ఆమెను వేధించడం ప్రారంభించాడు మరియు అతని తల్లిదండ్రుల ప్రోద్బలంతో ఆమెను కొట్టడం, చెంపదెబ్బ కొట్టడం మరియు విచక్షణారహితంగా దూషించడం ద్వారా అసభ్యంగా ప్రవర్తించేవాడు మరియు తన ఉద్యోగానికి రాజీనామా చేసి, తన వర్కింగ్ వీసాను ఉపసంహరించుకోవాలని బలవంతం చేశాడు, దానిపై వీసాను 'డిపెండెంట్' వీసాగా మార్చారు. ప్రెగ్నెన్సీ

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

సమయంలో ఆమెను మానసికంగా హింసించి ప్రాణభయం, అభద్రతా భావం కలిగించాడు. అతని భయపెట్టే ప్రవర్తన కారణంగా, ఆమె రక్తపోటు అనియంత్రిత స్థితికి చేరుకుంది, మరియు అతను ఆమె ఆరోగ్య సంరక్షణకు మద్దతు ఇవ్వడు. ఆమె ప్రైవేటీకి భంగం కలిగించేలా సీక్రెట్ కెమెరాలు ఏర్పాటు చేశాడు.

2. 5-4-2018 న ఆమె ఒక మైనర్ బిడ్డకు జన్మనిచ్చింది మరియు ఆమెకు అక్షయ అని పేరు పెట్టారు. బిడ్డ ప్రాథమిక అవసరాలు, డాక్టర్ అపాయింట్మెంట్ల గురించి ఆమె అడిగినప్పుడల్లా, అతను క్రూరంగా ఉంటాడు మరియు ఒక సందర్భంలో, అతను శిశువును తాకడానికి అనుమతించలేదు మరియు అతను శిశువును బలవంతంగా ఆమె నుండి లాక్కునేవాడు, మరొక సందర్భంలో, అతను మరియు అతని తండ్రి తాగి ఉన్నప్పుడు ఆమెను బిడ్డ నుండి దూరంగా నెట్టాడు.

3. ఒకానొక సందర్భంలో బిడ్డను తన దగ్గరే వదిలేసి హాస్పిటల్ కి వెళ్ళింది, తిరిగి వచ్చిన తరువాత, తన నాలుగు నెలల పసికందు అతని కాలుపై ప్రమాదకరంగా వేలాడుతూ ఉండటాన్ని ఆమె గమనించింది. ప్రశ్నించగా ఆమెపై అఘాయిత్యానికి పాల్పడ్డాడు. అమెరికాలో పరస్పర విడాకులకు సహకరించాలని, విఫలమైతే బిడ్డ ప్రాణాలకు హాని కలుగుతుందని, ఈ విషయంలో ఆమెను తీవ్ర భయాందోళనకు గురిచేసి విడాకుల కాగితంపై సంతకాలు చేయించాలని బలవంతం చేశాడు.

iv. ప్రతిస్పందకుడు ఆమె మరియు బిడ్డ కోసం భారతదేశానికి వెళ్ళాలని యోచిస్తున్నట్లు తప్పుడు వాగ్దానాలు చేశాడు మరియు విడాకుల ప్రతిపాదనను ఉపసంహరించుకుంటున్నట్లు పేర్కొన్నాడు, దానిపై ఆమె భారతదేశానికి రావడానికి సిద్ధంగా ఉంది. అయితే చివరి నిమిషంలో.. చిన్నారి పాస్ పోర్టు ఇంకా సిద్ధం కాలేదని, ఒంటరిగా భారత్ కు వెళ్ళిపోవాలని, రెండు రోజుల్లో బిడ్డతో సహా భారత్ కు వస్తానని చెప్పాడు. అతని మాటలు నమ్మిన ఆమె ఇండియాకు వచ్చి

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

వారి కోసం ఎదురుచూసింది. ఆ తర్వాత తప్పుడు ఫిర్యాదులతో అతడిని మోసం చేస్తున్నాడని ఆమెకు తెలిసింది.

v. ఆమె డిపెండెంట్ వీసాపై భారతదేశానికి వచ్చినందున, ఆమె యుఎస్ఎలోకి ప్రవేశించలేకపోతుంది, అందువల్ల ఆమె బిడ్డ కోసం యుఎస్ఎకు తిరిగి వెళ్ళే స్థితిలో కూడా లేదు. అతడిని ఒప్పించడానికి ఆమె అన్ని ప్రయత్నాలు చేసింది, కానీ అతను ఆ విషయంలో మొండిగా ఉన్నాడు. తన బిడ్డను కాకినాడకు తీసుకువస్తాడనే ఆశతో కాకినాడలో తల్లిదండ్రులతో కలిసి ఉంటోంది. అయితే మైనర్ బాలికను అక్రమంగా, బలవంతంగా నిర్బంధించారు. మైనర్ బాలికను బలవంతంగా తన అక్రమ కస్టడీలో ఉంచే లేదా నిర్బంధించే హక్కు ప్రతిస్పందకుడికి లేదు, ఎందుకంటే మైనర్ సాధారణంగా నివసిస్తున్న తల్లితో కలిసి నివసించాలని భావిస్తున్నారు.

5. పిటిషనర్/భర్త తన కౌంటర్ దాఖలు చేయడం ద్వారా కేసును తిరస్కరించారు మరియు అతని కేసు ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

i. వివాహ సమయంలో అతడు ప్రతిస్పందకుని నుంచి ఎలాంటి కట్నం తీసుకోలేదు మరియు వివాహం తరువాత లేదా ఏ సమయంలోనైనా, అతను డబ్బు కోసం ఆమెను ఎప్పుడూ వేధించలేదు మరియు ఆమె ఖాతాల నుండి డబ్బును ఎప్పుడూ యాక్సెస్ చేయలేదు. పిటిషనర్ తనను వేధించడం, అతని నుంచి డబ్బులు లాక్కోవడమే లక్ష్యంగా తప్పుడు, నిరాధార ఆరోపణలతో ఈ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు.

2. పిటిషనర్ మరియు ఆమె తల్లిదండ్రులు 2018 జూలై నెలలో విడాకులు కోరారు, ఎందుకంటే ఆమె వివాహంతో సంతోషంగా లేదు, కానీ అతను ఆమెను మరియు ఆమె తల్లిదండ్రులను ఒప్పించడానికి ప్రయత్నించాడు, కానీ వారు అతని మాటలను పట్టించుకోలేదు, అందువల్ల అతను అక్టోబర్ 2018 నెలలో యుఎస్ఎ కోర్టులో విడాకుల పిటిషన్ దాఖలు చేశాడు. ఈ

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

క్రమంలో కౌన్సిలర్లు మూడుసార్లు వారి ఇంటికి వెళ్లి ఆమెకు నచ్చజెప్పే ప్రయత్నం చేసినా ఫలితం లేకుండా పోయింది. కనీసం ఆరు నెలల పాటు తల్లిదండ్రుల ప్రభావం లేకుండా జీవించేందుకు ప్రయత్నించాలని, మ్యారేజ్ కౌన్సిలింగ్ కు హాజరుకావాలని కౌన్సిలర్లు కోరారు. విడాకులను ఉపసంహరించుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉండటంతో కౌన్సిలింగ్ కు హాజరయ్యాడు. కానీ ఆమె హాజరు కాకపోవడంతో పన్నెండు గంటల ముందే నోటీసు ఇచ్చి 8 నెలల మైనర్ బాలుడిని తన వద్దే వదిలేసింది. ఆ తర్వాత తాను దాఖలు చేసిన విడాకుల పిటిషన్ ను కొనసాగించాడు.

iii. ప్రతిస్పందకుని యొక్క వైఖరి చాలా ప్రమాదకరమైనది, ఎందుకంటే ఆమె ఎటువంటి సన్నాహాలు మరియు ప్రణాళిక లేకుండా బిడ్డను విడిచిపెట్టింది, ఆమె శిశువు యొక్క ఆరోగ్యాన్ని అధిక ప్రమాదంలోకి నెట్టింది మరియు చాలా ఒత్తిడికి గురిచేసింది, అప్పీలుదారుడు/ప్రతిస్పందకుడు తన పరిధులను దాటి ముందుకు సాగగలడు మరియు మైనర్ బిడ్డను బాగా చూసుకోగలడు. ఇంతకుముందు, ఆమె భారతదేశానికి బయలుదేరే ముందు పూర్తి సమయం పని చేసేది, ఆ తరువాత అతను మైనర్ పిల్లల సంరక్షణ మరియు సంక్షేమాన్ని చూడటానికి తన జీవనశైలిలో అనేక మార్పులు చేశాడు. అంతేకాకుండా అమెరికాలో ప్లూ పీక్ సీజన్లో తమ మెడికల్ ఇన్సూరెన్సు రద్దు చేసే అవకాశం ఉండటంతో ఆమె అతనికి, బిడ్డకు చాలా అసౌకర్యాన్ని కలిగించింది. వెంటనే రంగంలోకి దిగి వారి మెడికల్ ఇన్సూరెన్సు తిరిగి యాక్టివేట్ చేశాడు. తొందరపాటు, అసమంజసమైన నిర్ణయాలు తీసుకుంటూ పదేపదే బిడ్డను ప్రమాదంలో పడేసింది. iv. ఇంకా, మైనర్ బిడ్డ యుఎస్ఎలో జన్మించింది, మరియు ఆమె అమెరికా పౌరురాలు మరియు ఆమె ఇప్పుడు అతనితో యుఎస్ఎలో నివసిస్తోంది. అమెరికాలోని మిచిగాన్ రాష్ట్రంలోని కౌంటీ ఆఫ్ కెంట్ (ప్యామిలీ

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

డివిజన్)లోని 17వ సర్కిల్ కోర్టులో కేసు నెం.18-09176- డీఎంతో ఆయన పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. అతని కస్టడీలో మైనర్ బాలుడు ఆరోగ్యంగా పెరుగుతున్నాడు మరియు మిచిగాస్ లోని కోర్టు మైనర్ బాలుడి యొక్క అన్ని భౌతిక అంశాలను పరిశీలించి అతనికి కస్టడీ మంజూరు చేసింది. 5. మైనర్ బాలిక అమెరికా పౌరసత్వం కలిగి ఉండటం, ఆమె అమెరికాలో నివసిస్తున్నందున, ఆమె ఏ సమయంలోనూ భారతదేశాన్ని సందర్శించనందున కాకినాడలోని ట్రయల్ కోర్టుకు ఈ కేసును విచారించే పరిధి లేదు. పిటిషనర్ ద్వారా బిడ్డను చూడటానికి మరియు యుఎస్ఎలో మైనర్ తో నివసించడానికి అతనికి ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. సరైన డాక్యుమెంట్లు, వెరిఫికేషన్లు లేకుండా మైనర్ బాలుడిని భారత్ కు వెళ్లేందుకు అమెరికా అధికారులు అనుమతించరు. మైనర్ పిల్లలకు ఏదైనా చట్టపరమైన హక్కులు కావాలంటే, ఆమె అమెరికన్ చట్టాల ప్రకారం ప్రక్రియ మరియు చట్టాన్ని అనుసరించాలి. ఈ పిటిషన్ దాఖలు చేయడంలో ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోవాల్సిన అవసరం లేదన్నారు.

6. విచారణ సమయంలో పిటిషనర్ ను పి.డబ్ల్యు.1గా పరిశీలించి ఎక్స్.పి.1గా మార్క్ చేశారు. ఇందులో ప్రతివాది/అప్పీలుదారు తరపున మౌఖిక మరియు డాక్యుమెంటరీ సాక్ష్యాలు ఇవ్వబడలేదు.

7. ట్రయల్ కోర్టు కింది అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకుంది.

i). మైనర్ పిల్లవాడు యుఎస్ఎ పౌరుడా?

ii). ఈ కేసును విచారించే అధికారం ఈ కోర్టుకు ఉందా?

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

iii). మిచిగాన్ రాష్ట్రంలోని కెంట్ ఫ్యామిలీ డివిజన్ దేశం కోసం 17వ సర్క్యూట్ కోర్టు ఇచ్చిన బాలల సంరక్షణ ఉత్తర్వులు, 08.03.2019 న పిటిషనర్ కు చెల్లుబాటు అవుతాయా?

iv). గార్డీయన్ అండ్ వార్డ్స్ యాక్ట్ లోని సెక్షన్ 7 మరియు 25 మరియు హిందూ మైనారిటీ అండ్ గార్డీయన్ షిప్ యాక్ట్ యొక్క సెక్షన్ 6 ప్రకారం మైనర్ పిల్లల సంరక్షణకు ఈ పిటిషన్ అర్హమైనదా? v). ఎంత ఉపశమనం ?

8. రికార్డులో ఉంచిన సమాచారం ఆధారంగా ట్రయల్ కోర్టు మైనర్ బిడ్డను ఆర్డర్ తేదీ నుండి మూడు నెలల్లోగా భారతదేశంలోని పిటిషనర్ / భార్యకు అప్పగించాలని ఆదేశిస్తూ, మైనర్ బిడ్డను యుఎస్ఎ నుండి భారతదేశానికి తరలించడానికి అవసరమైన అన్ని చర్యలు తీసుకోవాలని ఆదేశిస్తూ, భార్యకు తదుపరి ఆదేశాలు జారీ చేస్తూ పిటిషన్ను అనుమతించింది. భర్త అవసరమైనప్పుడల్లా మైనర్ బిడ్డను వీడియో కాల్ లేదా వాట్సాప్ కాల్ లేదా స్కైప్ ద్వారా చూడటం మరియు పది రోజులకు ఒకసారి భారతదేశానికి వచ్చినప్పుడల్లా భారతదేశంలో మైనర్ బిడ్డను భౌతికంగా చూడటానికి అనుమతించడం.

9. ఇది సదరు ఉత్తర్వుకు విరుద్ధం. ప్రస్తుత అప్పీలును అప్పీలుదారుడు/భర్త ఇష్టపడతారు.

10. పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది శ్రీ సుంకర రాజేంద్రప్రసాద్, ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది శ్రీ టి.వి.జగ్గిరెడ్డి వాదనలు వినిపించారు.

11. మైనర్ బిడ్డను ప్రతివాది/భార్యకు అప్పగించడంలో ట్రయల్ కోర్టు తప్పు చేసిందని, ఇది చట్ట సూత్రాలకు విరుద్ధమని పిటిషనర్/భర్త తరపు న్యాయవాది శ్రీ సుంకర రాజేంద్ర ప్రసాద్ వాదించారు. మైనర్ పిల్లల తల్లి సాధారణంగా నివసిస్తున్న ప్రదేశం దరఖాస్తును స్వీకరించే అధికార పరిధిని కలిగి ఉందని గమనించడంలో ట్రయల్ కోర్టు తప్పు చేసింది; మైనర్ బిడ్డ 05.04.2018 న యుఎస్ఎలో జన్మించింది మరియు తద్వారా ఆమె యుఎస్ సిటిజన్ అయింది మరియు ఆమె పుట్టినప్పటి నుండి యుఎస్ఎలో నివసిస్తోంది మరియు ఆమె 06.12.2018

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

నుండి పిటిషనర్ / భర్త యొక్క ప్రత్యేక సంరక్షణ మరియు సంరక్షణలో ఉంది; ప్రతిస్పందకురాలు స్వయంగా యుఎస్ఎలో మైనర్ మరియు ఆమె ఉద్యోగాన్ని విడిచిపెట్టి 06.12.2018 న బిడ్డను విడిచిపెట్టడం ద్వారా స్వచ్ఛందంగా భారతదేశానికి వచ్చారు; మైనర్ బాలుడిని పిటిషనర్ కు అప్పగిస్తూ అమెరికాలోని మిచిగాన్ రాష్ట్రంలోని కౌంటీ ఆఫ్ కెంట్ (కుటుంబ విభాగం) లోని 17వ సర్క్యూట్ కోర్టు 08.03.2019న జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు చెల్లుబాటు అవుతాయని, ప్రతివాదికి ఇది కట్టుబడి ఉంటుందని పేర్కొంది. మైనర్ పిల్లల సంక్షేమాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవడంలో ట్రయల్ కోర్టు విఫలమైందని, 5 సంవత్సరాల కంటే తక్కువ వయస్సు ఉన్న పిల్లవాడు తల్లి సంరక్షణలో మాత్రమే ఉండాలి అవసరం లేదని పేర్కొంది. లహరి శాఖమూరి వర్సెస్ శోభన్ కొడాలి 1, హరిహర్ పర్షాద్ జైస్వాల్ వర్సెస్ సురేష్ జైస్వాల్ 2, అమెరికాలోని శోభన్ కొడాలి, తన జీపీఎ హోల్డర్, కొడాలి జయ రమేష్ వర్సెస్ లహరి సఖమూరి 3 కేసుల్లో సుప్రీంకోర్టు, హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులను ఆయన ఆధారం చేసుకున్నారు.

12. మరోవైపు, ప్రతివాది/భార్య తరపు న్యాయవాది శ్రీ టి.వి.జగ్గిరెడ్డి వాదనలు వినిపిస్తూ, వాస్తవాలు, పరిస్థితులను పరిగణనలోకి తీసుకుని ట్రయల్ కోర్టు మైనర్ బిడ్డను ఆమె తల్లికి అప్పగించిందని వాదించారు. ట్రయల్ కోర్టు ఆదేశాల్లో జోక్యం చేసుకోవడానికి ఎటువంటి ఆధారాలు లేవని, అప్పీల్ కొట్టివేయబడుతుందని పేర్కొంది. రుచి మజూ వర్సెస్ సంజీవ్ మజూ 4, రోక్వాన్ శర్మ వర్సెస్ అరుణ్ శర్మ 5, కె.సి.శశిధర్ వర్సెస్ రూపా 6, సాలిని వర్సెస్ ఉమాశంకరన్ 7 కేసుల్లో సుప్రీంకోర్టు, హైకోర్టులు ఇచ్చిన తీర్పులను ఆయన ఆధారం చేసుకున్నారు.

13. ఇప్పుడు ఇరుపక్షాల వాదనలు విన్న తర్వాత నిర్ధారణకు ఈ కింది అంశాలు ఉత్పన్నమవుతాయి: 1) అక్షయ అనే మైనర్ బాలుడు అమెరికా పౌరుడా? 2) పిటిషనర్/తల్లికి బిడ్డ అక్షయను అప్పగించే అధికారం తమకు ఉందని తీర్పు ఇవ్వడంలో ట్రయల్ కోర్టు ఏదైనా తప్పు చేసిందా? 3) ట్రయల్ కోర్టు ఉత్తర్వులను కొట్టివేయాల్సిన అవసరం ఉందా, అలా అయితే, ఏ మేరకు ఉపశమనం లభిస్తుంది?

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

14. పాయింట్ నెం.1, 2: పై అంశాలను నిర్ణయించే ముందు, మరింత మెరుగ్గా అర్థం చేసుకోవడానికి, ఈ కోర్టు పౌరసత్వ చట్టం, 1955 లోని సెక్షన్లు 3 మరియు 4 లను ఈ క్రింది విధంగా ప్రస్తావిస్తోంది:

3. పుట్టుకతో పౌరసత్వం: ఈ సెక్షన్లోని సబ్ సెక్షన్ (2)లో పొందుపరిచిన విధంగా మినహాయిస్తే, 1950 జనవరి 26 లేదా ఆ తర్వాత భారతదేశంలో జన్మించిన ప్రతి వ్యక్తి పుట్టుకతో భారత పౌరుడై ఉండాలి. (2) ఒక వ్యక్తి పుట్టినప్పుడు- (ఎ) భారత రాష్ట్రపతి గుర్తింపు పొందిన విదేశీ సార్వభౌమాధికారం యొక్క రాయబారికి ఇచ్చిన విధంగా అతని తండ్రి దావాలు మరియు చట్టపరమైన ప్రక్రియ నుండి మినహాయింపు కలిగి ఉంటే మరియు భారత పౌరుడు కాకపోతే ఈ సెక్షన్ ద్వారా అటువంటి పౌరుడు కాకూడదు; లేదా (బి) అతని తండ్రి శత్రువు మరియు పుట్టుక అప్పుడు శత్రువు ఆక్రమణలో ఉన్న ప్రదేశంలో సంభవిస్తుంది. వంశపారంపర్యంగా పౌరసత్వం..

4. వంశపారంపర్యంగా పౌరసత్వం: (1) 1950 జనవరి 26న లేదా ఆ తర్వాత భారతదేశం వెలుపల జన్మించిన వ్యక్తి తన తండ్రి పుట్టినప్పుడు భారత పౌరుడైతే వంశపారంపర్యంగా భారత పౌరుడు అవుతాడు: అటువంటి వ్యక్తి తండ్రి వంశపారంపర్యంగా మాత్రమే భారత పౌరుడైతే, ఆ వ్యక్తి ఈ సెక్షన్ ద్వారా భారత పౌరుడు కాలేడు- (ఎ) ఈ చట్టం అమల్లోకి వచ్చిన ఏడాదిలోపు లేదా ఈ చట్టం అమల్లోకి వచ్చిన ఏడాదిలోపు, లేదా కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతితో, ఆ కాలపరిమితి ముగిసిన తర్వాత అతని జననాన్ని భారతీయ కాన్సులేట్ లో నమోదు చేస్తే తప్ప; లేదా (బి) అతని తండ్రి, అతను జన్మించే సమయానికి, భారత ప్రభుత్వం క్రింద సేవలో ఉన్నాడు. (2) కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆదేశిస్తే, రిజిస్ట్రేషన్ కు ముందు దాని అనుమతి పొందనప్పటికీ, ఈ సెక్షన్ యొక్క ప్రయోజనాల కోసం జననం దాని అనుమతితో నమోదు చేయబడినట్లుగా పరిగణించబడుతుంది. (3) సబ్ సెక్షన్ (1) యొక్క నిబంధనల ప్రయోజనాల కోసం, రాజ్యాంగం ప్రారంభంలో భారత పౌరుడిగా ఉన్న లేదా భావించిన అవిభాజ్య భారతదేశం నుండి జన్మించిన ఏ పురుష వ్యక్తి అయినా వంశపారంపర్యంగా మాత్రమే భారత పౌరుడిగా పరిగణించబడతాడు.

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

15. భారతదేశం వెలుపల జన్మించిన శిశువు కేసు ఇక్కడ ఉంది మరియు పౌరసత్వ చట్టంలోని సెక్షన్ 4 ప్రకారం 1950 జనవరి 26 తరువాత భారతదేశం వెలుపల జన్మించిన వ్యక్తి గురించి, అతని / ఆమె జననం సంభవించిన ఒక సంవత్సరంలోపు భారతీయ కాన్సులేట్లో నమోదు చేయాలి. ప్రస్తుత కేసులో పిటిషనర్/తల్లి లేదా తండ్రి/ప్రతివాది అలాంటి రిజిస్ట్రేషన్ చేయలేదు. పౌరసత్వ చట్టంలోని సెక్షన్ 4 ప్రకారం భారత పౌరసత్వం పొందడానికి, తల్లిదండ్రులు తమ బిడ్డ జననాన్ని భారతీయ కాన్సులేట్లో నమోదు చేయాలి. అక్షయ అనే చిన్నారి ఆ దేశంలో జన్మించినందున నేటికీ ఆమె అమెరికా పౌరసత్వం పొందింది. ఈ సందర్భంగా ట్రయల్ కోర్టు ముందు క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో వెల్లడైనట్లు చెబుతున్న చిన్నారి-పిటిషనర్ తల్లి చేసిన కొన్ని వాంగ్మూలాలను పేర్కొనడం సముచితం.

"..... నా కుమార్తె భారత పౌరురాలిగా గుర్తించినందుకు కాకినాడ మున్సిపాలిటీలో గానీ, హైదరాబాద్ మున్సిపాలిటీలో గానీ నా కుమార్తె పుట్టిన తేదీని సమర్పించలేదు. నా కుమార్తె అక్షయను భారత జాతీయురాలిగా లేదా పౌరురాలిగా ప్రకటించడానికి నేను భారతదేశంలోని అధికారుల ముందు ఎటువంటి దరఖాస్తు లేదా ఇతర పత్రాలను దాఖలు చేయలేదు..... నా కూతురు అమెరికా నుంచి ఇండియాకు రావాలంటే అమెరికన్ వీసా తప్పనిసరి. అమెరికా నుంచి నా కూతుర్ని తీసుకురావడానికి అమెరికన్ వీసా అవసరమా, ఇండియన్ వీసా అవసరమా అనేది నాకు తెలియదు. నా కుమార్తెను యుఎస్ఎ నుండి భారతదేశానికి తీసుకురావడానికి నేను భారత ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు లేదా అధికారులు లేదా యుఎస్ఎ కార్యాలయాలు లేదా రాయబార కార్యాలయంలో దరఖాస్తు చేయలేదు. ప్రక్రియ ప్రకారం మరియు నాకు తెలిసిన ప్రకారం, ప్రతిస్పందకుడు మరియు నేను USA నుండి నా కుమార్తెను భారతదేశానికి పంపడానికి అమెరికన్ ఎంబసీలో సమ్మతిని ఇవ్వాలి. 06.12.2018 నుంచి నేటి వరకు నా కుమార్తెను భారతదేశానికి తీసుకురావడానికి రెండు ప్రభుత్వాలలో నేను ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోలేదు.

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

16. పై ప్రకటన నుండి, పిటిషనర్ తన కుమార్తె అక్షయను భారతీయ పౌరురాలిగా గుర్తించడానికి కాన్సులేట్లో సమ్మతి తెలపాలని తెలుసు. ఇంకా, ఆమె భారతదేశంలో ప్రవేశించిన తేదీ నుండి అంటే 06.12.2018 నుండి ఇప్పటి వరకు, పిటిషనర్ / తల్లి అక్షయ / మైనర్ వార్డుకు భారత పౌరసత్వం కోసం ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోలేదు. పౌరసత్వ (సవరణ) చట్టం, 2003 ప్రారంభమైనప్పుడు లేదా తరువాత పౌరసత్వ చట్టం 2003 లో సవరించిన నిబంధనల ప్రకారం, ఒక వ్యక్తి తన జన్మను ఆ రూపంలో మరియు సూచించిన విధంగా భారతీయ కాన్సులేట్లో నమోదు చేయకపోతే, ఈ సెక్షన్ ద్వారా భారత పౌరుడు కాకూడదు..... (i) పౌరసత్వ (సవరణ) చట్టం, 2003 ప్రారంభమైన ఒక సంవత్సరంలోపు లేదా ఏది తరువాత వస్తుందో అది. ఈ కేసులో, భారతదేశంలో మైనర్ అక్షయ పౌరసత్వం కోసం ఎటువంటి దరఖాస్తు ఏదీ నమోదు కాలేదు.

17. హిందూ మైనారిటీ అండ్ గార్డియన్స్ యాక్ట్, 1956లోని సెక్షన్ 6 కూడా మైనర్ కుమారుడికి తండ్రిని సహజ సంరక్షకుడిగా పేర్కొంది. కానీ మైనర్ల సంక్షేమానికి ఏది అనుకూలం అనే అత్యున్నత పరిశీలనను ఆ నిబంధన అధిగమించజాలదు. త్రిటీ హోషి డోలికుకా వర్సెస్ హోషియం శవక్ష డోలికుకా 8 కేసులో సుప్రీంకోర్టు ఈ విధంగా వ్యాఖ్యానించింది:

17. మైనర్ కస్టడీకి సంబంధించి చట్ట సూత్రాలు బాగా స్థిరపడినట్లు కనిపిస్తాయి. మైనర్ కు సంబంధించిన ఏ విషయాన్నైనా మైనర్ సంక్షేమం, ప్రయోజనాల దృష్ట్యా మాత్రమే పరిగణనలోకి తీసుకుని నిర్ణయం తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది. ఒక మైనర్ కు సంబంధించిన కేసును డీల్ చేసేటప్పుడు, కోర్టుకు ఒక ప్రత్యేక బాధ్యత ఉంటుంది, మరియు మైనర్ యొక్క సంక్షేమాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవడం మరియు మైనర్ యొక్క ప్రయోజనాలను పరిరక్షించడం కోర్టు యొక్క కర్తవ్యం. మైనర్ కస్టడీ సమస్యను పరిగణనలోకి తీసుకునేటప్పుడు, మైనర్ యొక్క సంక్షేమాన్ని మాత్రమే పరిగణనలోకి తీసుకొని కోర్టు మార్గనిర్దేశం చేయాలి.

18. లహరి శాఖమూరి వర్సెస్ శోభన్ కొడాలి 9 కేసులో సుప్రీంకోర్టు 43,48,49,50 పేజీలో ఇచ్చిన తీర్పు ఈ క్రింది విధంగా ఉంది.

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

43. ఎల్లప్పుడూ పరిగణనలోకి తీసుకోబడే "బిడ్డ యొక్క ఉత్తమ ప్రయోజనాలు" అనే పదం వాస్తవానికి దాని అర్థంలో విస్తృతంగా ఉంది మరియు ఇది ప్రాథమిక సంరక్షణ ప్రదాత అంటే శిశువు లేదా కొన్ని సంవత్సరాల వయస్సు ఉన్న బిడ్డ విషయంలో తల్లి యొక్క ప్రేమ మరియు సంరక్షణగా ఉండదు. జువెనైల్ న్యాయమూర్తి (సంరక్షణ మరియు రక్షణ) చట్టం, 2015 లోని సెక్షన్ 2 (9) లో "పిల్లల ఉత్తమ ప్రయోజనాలు" అనే నిర్వచనం ఉంది, దీని అర్థం "పిల్లల గురించి తీసుకున్న ఏదైనా నిర్ణయానికి ఆధారం, అతని ప్రాథమిక హక్కులు మరియు అవసరాలు, గుర్తింపు, సామాజిక శ్రేయస్సు మరియు శారీరక, భావోద్వేగ మరియు మేధో వికాసం నెరవేరేలా చూడటం".

48. "ఈ కోర్టు పిల్లల శ్రేయస్సును దృష్టిలో ఉంచుకోవాలన్నది నిజం. పిల్లల సరైన పెంపకానికి ఇరు పక్షాలు అవసరమని, ఇద్దరు మైనర్ పిల్లల సంరక్షణ మరియు సంరక్షకత్వం యొక్క అంతిమ నిర్ణయం పిల్లలుగా నిర్ణయం తీసుకునే ప్రత్యేక అధికార పరిధిని కలిగి ఉన్న యుఎస్ తీసుకుంటుందని పునరుద్ఘాటించినందున తీర్పును జారీ చేయడంలో పిల్లల సంక్షేమ సూత్రాన్ని యుఎస్ కోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకుందని యుఎస్ కోర్టు యొక్క పరిశీలనలు స్పష్టంగా చూపిస్తున్నాయి. ప్రతివాది (శోభన్ కొడాలి) 9-3- 2018 న కస్టడీలో ప్రత్యేక విడుదలతో ప్రతివాది యొక్క అత్యవసర పిటిషన్ పై తదుపరి ఉత్తర్వులు జారీ చేయబడ్డాయి, పిటిషనర్ (లహరి శాఖమూరి) తల్లి సమ్మతి లేకుండా మైనర్ పిల్లల తరపున యుఎస్ పాస్ పోర్ట్ ల కోసం దరఖాస్తు చేసుకోవడానికి అనుమతిస్తుంది. పిటిషనర్ (లహరి సఖమూరి) యుఎస్ కోర్టులో తన కోరిక మేరకు ఏర్పాటు చేసిన ప్రొసీడింగ్స్ ను విస్మరించలేరు మరియు ఆమె తన వాదనను సమర్థించడానికి తనకు నచ్చిన న్యాయవాదులను నియమించడం ద్వారా ఆ ప్రొసీడింగ్స్ లో పాల్గొనాలి". 49. తల్లిదండ్రుల సంక్షేమం కోసం పిల్లల సంక్షేమాన్ని సమానంగా పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి న్యాయస్థానాలు గుర్తుంచుకోవలసిన ముఖ్యమైన అంశాలు (1) పరిపక్వత మరియు తీర్పు; (2) మానసిక స్థిరత్వం; (3) పాఠశాలలకు

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

ప్రాప్యతను అందించే సామర్థ్యం; (4) నైతిక స్వభావం; (5) సమాజంలో నిరంతర భాగస్వామ్యాన్ని అందించే సామర్థ్యం; (6) ఒక వ్యక్తిగా తల్లిదండ్రుల లక్షణాలకు విరుద్ధంగా, ఆర్థిక సమృద్ధి మరియు చివరిది కానీ పిల్లలతో సంబంధం కలిగి ఉన్న కారకాలు". 50. యువ లేత సంవత్సర సిద్ధాంతంతో వ్యవహరించేటప్పుడు, ప్రసిద్ధ పోలిష్-యూదు విద్యావేత్త మరియు పిల్లల రచయిత జానుస్ట్ కోర్బార్ ఇలా పేర్కొన్నాడు:

పిల్లలు ఎక్కువ కాలం వేచి ఉండలేరని, వారు రేపటి వ్యక్తులు కాదని, నేటి ప్రజలని అన్నారు. వారిని సీరియస్ గా తీసుకునే హక్కు, సున్నితంగా, గౌరవంగా చూసే హక్కు ఉంది. వారు ఎవరిలోనైనా ఎదగడానికి అనుమతించాలి - ప్రతి ఒక్కరిలో ఉన్న అజ్ఞాత వ్యక్తి భవిష్యత్తుపై మన ఆశ." బాలల హక్కులు పరిమితం కావచ్చు, కాని వాటిని విస్మరించకూడదు లేదా తొలగించకూడదు ఎందుకంటే పిల్లలు వాస్తవానికి పిల్లల యొక్క ఉత్తమ ప్రయోజనాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని వారికి అన్ని ప్రాథమిక హక్కులు హామీ ఇవ్వబడతాయి మరియు తల్లిదండ్రుల స్వయంప్రతిపత్తిని పరిగణనలోకి తీసుకొని నిర్ణయం తీసుకోవడంలో కీలక పాత్ర పోషించే వివిధ ఇతర అంశాలను కోర్టులు సులభంగా తోసిపుచ్చవు.

19. ఈ సందర్భంలో క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో పిటిషనర్ పి.డబ్ల్యు.1 గా ఇచ్చిన వాంగ్మూలాన్ని ఈ విధంగా పేర్కొనడం సముచితం: "అమెరికాలో ఏ చిన్న సంఘటన జరిగినా పోలీసుల చర్య చాలా వేగంగా ఉంటుంది మరియు పోలీసు అధికారులు సంఘటనను నియంత్రించడానికి ఎంచుకుంటారు. భారతదేశం మరియు అమెరికా దేశం, జీవన ప్రమాణాలు, ఆరోగ్య పరిస్థితులు, పిల్లల సంక్షేమం మరియు పిల్లల విద్య వృత్తి మరియు ఇతర అంశాలను పోల్చడానికి ఇది నిజం, భారతదేశం కంటే అమెరికన్ దేశంలో మెరుగ్గా ఉంది.

..... "నా కుమార్తెకు సంబంధించి 06.12.2018 నుండి ఇప్పటి వరకు అమెరికన్ హాస్పిటల్స్ మరియు అమెరికన్ ప్రభుత్వం నుండి నాకు ఎటువంటి సమాచారం అందలేదు, అనారోగ్యంతో ఉంది మరియు చికిత్స తీసుకున్నాను లేదా నా

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

కుమార్తె యొక్క మరే ఇతర ఆరోగ్య పరిస్థితికి సంబంధించి నాకు ఎటువంటి సమాచారం రాలేదు. అమెరికాలో కుటుంబంలో ఏదైనా అవాంఛనీయ సంఘటన జరిగిన మాట వాస్తవమేనని, వారు అమెరికాలో ఉన్నప్పుడు సంబంధిత వారి తల్లిదండ్రులకు ప్రభుత్వం సమాచారం ఇచ్చిందన్నారు.

..... తన కుమార్తెను భారత్ కు పంపాలని తాను తన భర్తకు మెయిల్ పంపలేదని చెప్పారు.

20. మైనర్ అక్షయల సంక్షేమం భారతదేశంలో కంటే అమెరికాలో మెరుగ్గా ఉందని పై సాక్ష్యం స్పష్టంగా సూచిస్తుంది. ఈ విషయం పి.డబ్ల్యు.1/పిటిషనర్ కు కూడా తెలుసు. కాకపోతే, కౌంటీ కోర్టు కుటుంబ విభాగం ఇప్పటికే ప్రతివాది/ తండ్రికి పిల్లల సంరక్షణను ఇచ్చింది మరియు మైనర్ పిల్లవాడు యుఎస్ఎ పౌరుడు కాబట్టి, మైనర్ పిల్లల సంరక్షణ మరియు సంరక్షకత్వం యొక్క అంతిమ నిర్ణయం యుఎస్ కోర్టు తీసుకుంటుంది, ఇది పిల్లవాడు యుఎస్ పౌరుడిగా ఉన్నందున నిర్ణయం తీసుకునే ప్రత్యేక అధికార పరిధిని కలిగి ఉంటుంది.

21. అధికార పరిధికి సంబంధించినంతవరకు, కస్టడీలో ఉన్న బిడ్డను ఎక్కడకు తీసుకురావాలి లేదా ప్రస్తుతానికి ఉంచాలి వంటి అవాంఛనీయ పరిస్థితులను సృష్టించడం లేదా సృష్టించడం ద్వారా అధికార పరిధి ఆకర్షించబడదు. వివాహం మరియు కస్టడీకి సంబంధించిన విషయాలలో, జీవిత భాగస్వాముల శ్రేయస్సు మరియు వివాహ సంతానం యొక్క శ్రేయస్సుతో దగ్గరి సంబంధం ఉన్న ఆ ప్రాంత చట్టం పరిపాలించాలి.

22. లహరి సఖమూరి కేసులో (సుప్రా అని పిలుస్తారు), దీనిలో ఇలా ఉంది: "ఈ న్యాయస్థానం ఈ కేసులో ఉత్పన్నమయ్యే సమస్యలతో అత్యంత సన్నిహిత సంబంధం, మైనర్ పిల్లల సహజ ఆవాసం, పిల్లల యొక్క ఉత్తమ ప్రయోజనాలు మరియు న్యాయస్థానాల సౌభ్రాతృత్వం యొక్క సూత్రాలను మరోసారి పునరుద్ఘాటించింది."

23. వి.రవిచంద్రన్ (2) వి. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా 10, దీనిలో ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

29. తల్లిదండ్రులు తమ వైవాహిక గృహాన్ని ఏర్పాటు చేసుకున్న కోర్టు ఆదేశాలకు విరుద్ధంగా ఒక దేశం నుంచి మరో దేశానికి తరలించిన పిల్లలను కస్టడీకి తీసుకున్న కేసును విచారించేటప్పుడు, ఆ బిడ్డను తొలగించిన దేశంలోని కోర్టు కస్టడీ అంశంపై విస్తృతమైన విచారణ జరపగలదా లేదా ఈ విషయాన్ని క్లుప్తంగా పరిష్కరించగలదా అనే ప్రశ్నను మొదట పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ఒక తల్లిదండ్రులు బిడ్డను తొలగించిన దేశానికి తిరిగి అప్పగించాలి మరియు పిల్లల సంక్షేమానికి సంబంధించిన అన్ని కోణాలను తన స్వంత దేశంలోని కోర్టులో దర్యాప్తు చేయాలి. విస్తృతమైన విచారణ అవసరమని కోర్టు అభిప్రాయపడితే, పిల్లల సంక్షేమం మరియు సంతోషాన్ని అత్యంత పరిగణనలోకి తీసుకొని, స్థిరత్వం మరియు భద్రత, ప్రేమ మరియు అవగాహన సంరక్షణ మరియు మార్గదర్శకత్వం మరియు పిల్లల స్వభావం యొక్క పూర్తి అభివృద్ధితో సహా పిల్లల సంక్షేమానికి సంబంధించిన అన్ని సంబంధిత అంశాలను కోర్టు పరిశీలించాల్సి ఉంటుంది. వ్యక్తిత్వం, ప్రతిభ.. అలా చేసేటప్పుడు, అతని కస్టడీకి సంబంధించి విదేశీ కోర్టు ఉత్తర్వులకు తగిన ప్రాముఖ్యత ఇవ్వవచ్చు; ఒక విదేశీ తీర్పు యొక్క బరువు మరియు ఒప్పించే ప్రభావం ప్రతి కేసు యొక్క పరిస్థితులపై ఆధారపడి ఉండాలి."

24. పిల్లల సంరక్షణ కోసం దరఖాస్తును స్వీకరించడానికి కోర్టు యొక్క అధికార పరిధిపై చట్టం ప్రత్యేకంగా గార్డియన్స్ అండ్ వార్డ్స్ చట్టం, 1890 (సంక్షిప్తంగా 'చట్టం') సెక్షన్ 9 లో చేర్చబడింది. సంబంధిత నిబంధనలు సులభమైన సూచన కోసం క్రింద పొందుపరచబడ్డాయి:- సెక్షన్ 9 ఇలా చెబుతుంది: - "దరఖాస్తును స్వీకరించే అధికార పరిధిని కలిగి ఉన్న కోర్టు (1) మైనర్ వ్యక్తి యొక్క సంరక్షకత్వానికి సంబంధించి ఉంటే, అది మైనర్ సాధారణంగా నివసించే ప్రదేశంలో అధికార పరిధి ఉన్న జిల్లా కోర్టుకు చేయబడుతుంది."

25. 'సాధారణంగా నివసిస్తాడు' అనే పదానికి అర్థం ఒక ప్రదేశంలో ఒక నిర్దిష్ట కాలం పాటు నిరంతరం నివసించడాన్ని సూచిస్తుంది. నివాసంలో కొంతవరకు శాశ్వతత్వం ఉండాలి. అందువల్ల, సాధారణ నివాసం అనేది తాత్కాలిక నివాసం కంటే ఎక్కువ మరియు వారు కలిసి నివసిస్తున్న సందర్భంలో తల్లిదండ్రుల సాధారణ నివాసం కావచ్చు లేదా తల్లిదండ్రులు ఇద్దరూ వేర్వేరుగా

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

నివసిస్తున్న పరిస్థితిలో తల్లిదండ్రుల సాధారణ నివాసం కావచ్చు. రోజీ జాకబ్ వర్సెస్ జాకబ్ చక్రమక్కల్ 11 కేసులో సుప్రీంకోర్టు పిల్లల సంరక్షణను నియంత్రించే అంశం పిల్లల సంక్షేమమే తప్ప తల్లిదండ్రుల హక్కు కాదని అభిప్రాయపడింది.

26. ప్రస్తుత కేసులో, చిన్నారి అక్షయ యుఎస్ఎలో జన్మించింది మరియు ఇప్పటి వరకు ఆమె యుఎస్ఎలో ఉంది మరియు ప్రతివాది యొక్క కౌంటర్ ప్రకారం, ప్రతివాది 2018 అక్టోబర్ నెలలో విడాకుల దరఖాస్తు దాఖలు చేశారు మరియు అక్టోబర్ నెలలో యుఎస్ఎలోని పిటిషనర్ మరియు ప్రతివాది ఇంటికి వెళ్లి మ్యారేజ్ కౌన్సిలర్లు కౌన్సెలింగ్ నిర్వహించారు. 2018 నవంబర్, డిసెంబర్.. వారు పిటిషనర్ కు నచ్చజెప్పే ప్రయత్నం చేసినా ఫలితం లేకపోయింది. ఆ తర్వాత ఎలాంటి సమాచారం, సమాచారం లేకుండా మైనర్ అక్షయను అమెరికాలోనే వదిలేసి పిటిషనర్ భారత్ కు వచ్చారు. దీనిని బ్రయల్ కోర్టు ముందు పిటిషనర్ ఖండించలేదు. అయితే ఇండియాకు రావడానికి ఆమె తనదైన కారణాలు చెప్పింది. కారణాలు ఏమైనప్పటికీ మైనర్ అప్పుయూ అమెరికాలో ఉండి ఇప్పుడు కూడా అమెరికాలోనే ఉంటోంది.

27. మైనర్ అక్షయ తల్లిదండ్రులు ఇద్దరూ సంయుక్తంగా భారత కాన్సులేట్లో రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకుంటే తప్ప, మైనర్ అక్షయ భారత పౌరుడు కాలేదు.

28. ప్రతివాది 08.03.2019 న అమెరికాలోని మిచిగాన్ రాష్ట్రంలోని కౌంటీ ఆఫ్ కెంట్ ఫ్యామిలీ డివిజన్ కోసం 17 వ సర్క్యూట్ కోర్టు నుండి పిల్లల కస్టడీని పొందాడు. దానిని విశ్వసించడానికి ఎటువంటి కాంట్రా డాక్యుమెంట్ ఉంచబడదు. రాజమహేంద్రవరం జిల్లా కోర్టులో దాఖలైన ఈ అప్పీలులో అసలు దరఖాస్తును 25.07.2018న కాకినాడలోని నాలుగో అదనపు జిల్లా కోర్టుకు బదిలీ చేశారు. అమెరికాలోని మిచిగాన్ లోని కౌంటీ ఆఫ్ కెంట్ (ఫ్యామిలీ డివిజన్) నుంచి 08.03.2019న జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల తర్వాత ఈ ఉత్తర్వులు జారీ అయినట్లు తెలుస్తోంది.

29. మైనర్ అక్షయ అమెరికాలో జన్మించిందని, ఆమె అమెరికా పౌరురాలు. ప్రస్తుతం ఆమె తన తండ్రి/ప్రతిస్పందకుడితో కలిసి అమెరికాలో నివసిస్తోంది. మిచిగాన్ లోని గౌరవనీయ న్యాయస్థానం 08.03.2019 నాటి తన ఉత్తర్వుల్లో మైనర్ బాలుడిని ప్రతివాదికి అప్పగించాలని

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

ఆదేశించింది. ఈ సమస్యను నిర్ణయించే అధికార పరిధి భారత న్యాయస్థానానికి ఎలా ఉందో వివరించడంలో పిటిషనర్ విఫలమయ్యారు.

30. కాకపోతే, గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు జీవన్ వి లో చెప్పింది. 'నివాసము' అనే పదానికి నిజమైన నివాస స్థలం అని అర్థం ఉండాలని, చట్టబద్ధమైన లేదా నిర్మాణాత్మక నివాసం కాదని, ఇది ఖచ్చితంగా పుట్టిన ప్రదేశాన్ని సూచించదని కిషన్ అభిప్రాయపడ్డారు. గార్డీయన్ అండ్ వార్డ్స్ యాక్ట్ లోని సెక్షన్ 9 ప్రకారం పిటిషనర్ దరఖాస్తు సమయంలో మైనర్ యొక్క వాస్తవ నివాస స్థలాన్ని రుజువు చేయాలి. గార్డీయన్ అండ్ వార్డ్స్ యాక్ట్ లోని సెక్షన్ 25 ప్రకారం సెక్షన్ 4(5)(ఎ)లో చట్టబద్ధంగా నిర్వచించబడిన కోర్టు అంటే ఒక వ్యక్తిని సంరక్షకుడిగా నియమించడం లేదా ప్రకటించే ఉత్తర్వు కోసం ఈ చట్టం కింద ఒక దరఖాస్తును స్వీకరించే అధికార పరిధిని జిల్లా కోర్టు కలిగి ఉందని కూడా గుర్తుంచుకోండి. మైనర్ సాధారణంగా నివసిస్తున్నాడని భావించడానికి రెండు ప్రదేశాలు ఉంటే, ఈ ప్రశ్న సౌలభ్యంగా ఉంటుందని కూడా గుర్తుంచుకోండి, ఎందుకంటే చట్టపరమైన లేదా నిర్మాణాత్మక కస్టడిపై ప్రశ్నను నిర్ణయించలేము కాని మైనర్ యొక్క సాధారణ నివాసం ద్వారా.

31. ప్రస్తుత కేసులో, మైనర్ పుట్టినప్పటి నుండి తన తండ్రి వద్ద నివసిస్తోంది. తద్వారా, యుఎస్ఎలోని కోర్టుకు అధికార పరిధి ఉంది మరియు మైనర్ అక్షయ యుఎస్ఎ పౌరుడు. జి & డబ్ల్యు చట్టంలోని సెక్షన్ 9 యొక్క ఆవశ్యకత ఏమిటంటే, గార్డీయన్ షిప్ కు సంబంధించిన దరఖాస్తు జిల్లా కోర్టు ముందు నిర్వహించబడాలంటే, మైనర్ "సాధారణంగా" సంబంధిత కోర్టు పరిధిలో నివసించాలి.

32. పై కారణాల వల్ల అక్షయ అనే మైనర్ బాలుడు అమెరికా పౌరుడని, పిటిషనర్/తల్లికి బిడ్డ అక్షయను అప్పగించే అధికారం తమకు ఉందని తేల్చడంలో ట్రయల్ కోర్టు తప్పు చేసింది. కాకినాడ కోర్టుకు అధికార పరిధి లేదని స్పష్టం చేశారు.

33. పాయింట్ నెం.3: పాయింట్ నెం.1, 2లోని అంశాల దృష్ట్యా ట్రయల్ కోర్టు ఉత్తర్వులను కొట్టివేసి ఈ అప్పీలును అనుమతించాలి.

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

34. దీని ప్రకారం కాకినాడ నాల్గవ అదనపు జిల్లా జడ్జి పైలుపై 2019 నాటి గార్డియన్ జీవో నెం.61లో 01.08.2022 నాటి ఉత్తర్వులను కొట్టివేస్తూ సివిల్ అప్పీల్ కు అనుమతిస్తున్నారు. ఖర్చులకు సంబంధించి ఆర్డర్ లేదు.

35. గతంలో ఇచ్చిన మధ్యంతర ఉత్తర్వులు ఏవైనా ఉంటే వాటిని రద్దు చేయాలి.

36. పెండింగ్లో ఉన్న ఇతర పిటిషన్లను మూసివేయాలి.

న్యాయమూర్తి డి.వి.ఎస్.ఎస్.సోమయాజులు

న్యాయమూర్తి వి.శ్రీనివాస్

తేది: 20.06.2023

Krs

ఎల్.ఆర్. కాపీ మార్క్ చేయాలి

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19513

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి డి.వి.ఎస్.ఎస్.సోమయాజులు

మరియు

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి వి.శ్రీనివాస్

సివిల్ అప్పీల్ నెం.329 /2022

తేదీ: 20.06.2023

krs